

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XXXIII. De collatione beneficii per Episcopum proprio, vel resignantis nepoti, vel consanguineo facta. De impetratione beneficii viventis. De Episcopo dicente se contulisse beneficium quod non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

42 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

- Rice, in *decis. cur. Archiep. Neapol. part. 2. decis. 6. numero 1. vers. ita tamen*. Quod tamen non procedit si familia esset vocata tanquam unum corpus, & collegialiter; tunc enim voces computandæ essent per capita, non per stirpes: Rot. *decis. 42. part. 4. recent. tom. 2. Lambertin. de jure patronatus lib. 1. part. 2. quest. 1. artic. 25. num. 17.* † Et si duæ universitates vel familiæ haberent jus patronatus, tanquam duo corpora seu collegia, qualibet familia haberet unam vocem, & sic omnes de familia pro uno tantum computarentur: ut per Lambertin. loco citato. Et vox cujuslibet familiæ, conficitur ex majori parte familiarum concurrentium. Rota *decis. 2. part. 7. recent.* Et sic, etiam si sint mille descendentes ex qualibet familia; tamen pro una voce computantur. Rota *ibidem, num. 9. & 10.*
- 14 Supradicta omnia procedunt in jure patronatus gentilitio, vel respectivè hereditario. Sed quid dicendum de mixto? Respondetur, quod cum in mixto utraque qualitas concurrere debeat, nempe quod succedere volens sit simul hæres, & sit de familia, ut dicit Rota *decis. 96. numero 18. part. 6. recent.* † Et tale jus patronatus non possit transferri ad hæredem extraneum, nisi deficiente tota familia vocata, Rota *decis. 166. num. 24. eadem part. 6.* † Finita autem tota familia, transit ad hæredes extraneos, nec Ecclesia libertatem acquirit, Burat. *decis. 183. numero 21.* & Costa de rat. *quest. 97. num. 12.* Ideo ad 19 instar gentilitij, † in mixto succeditur in capita, & non in stirpes, eo modo quo supra dictum est. Burat. *decis. 647. numero 10. & 679. num. 8.* Filij tamen emancipati non habent vocem, vivis parentibus, in mixto; secus in purè gentilitijs. Ratio est, quia in mixto requiritur quod sint hæres; quæ qualitas vivis parentibus non potest verificari. Rota apud Vivian. de jure patr. lib. 4. cap. 1. numero 71. vers. non obstat quod in jure patronatus. Adden. ad Burat. *decis. 183. num. 27.*
- Deveniendū nunc ad praxin, & ad resolutionem propositæ questionis, Censui jus patronatus de quo nunc agebatur, esse gentilitium: cum in eo testator expressè descendentes vocaverit, & in eorum defectum proximiores, ex supra notatis num. 8. & ideo succedi per capita, & non in stirpes. Et sic descendentes Jacobi, qui sunt septem, si concurrant ad nominationem alicujus, prævalere descendantibus ex Catharina, Anna & Leonarda, qui sunt duntaxat 20 quinque; † & hoc si filius præmortui representet personam patris, de quo dubitandum, cum proximiores sint vocati, quo casu excluditur representatio, Fular. de substit. *quest. 485. numero 36. & sequent.* Maximè, quia agitur de collateralibus gradus 21 ulterioris, Fular. *ibidem, num. 106.* † Nam si ageretur de patruo, & nepote. Gratian. d. cap. 521. numero 16. inclinatur pro representatione, in hoc jure patronatus gentilitio; cessante representatione, vox 22 illa non computaretur. † Quia ut supra dictum est, soli proximiores, exclusis remotioribus, hac in materia admittuntur, sicut in profanis. Gabriel *consil. 169. num. 2.3. & 4. volum. 2.* † qui hoc limitat num. 9. nisi consuetudo esset in contrarium: sicuti & Peregr. d. *consil. 33. num. 25. & 26. vol. 1.* cum supra citatis num. 8.
- 24 Adeo ut si ageretur de derogatione qualitarum foundationis, non majoris partis consensus, sed omnium singularium per capita exigendus esset: & oppositio unius sufficeret ad impediendam talem derogationem. Lambertin. lib. 2. part. 1. *quest. 7. art. 30. n. 23.*
- 25 Similiter licet Rebuff. in praxi, sit de permut. n. 22. dicat requirendos esse patronos, dum sit permutatio

beneficij jure patronatus; & hanc requisitionem sufficere, quamvis non consentiant: hoc casu requiri omnes debent, nemine dempto, & singulariter ac per capita, ex supradictis. † Tamen in Gallia hoc non recipitur contra voluntatem patroni, Ferret. ad Guid. Pap. *decis. 374.* Cokier de permut. benef. capit. 19. num. 10. & seq. cum agatur de jure patronatus laicali, Peleus ad regul. Cancell. cap. 10. vers. permutatio non potest. Ubi quod si aliter fiat, appellatur in Gallia, tanquam ab abusu: † sicut nec admittitur in Gallia derogatio jure patronatus laicalis pro medietate. Rebuff. in 3. part. *signatura, in verbo, necnon jure patronatus, numero 69.*

Sed si ex consuetudine, vel ex aliis præsumptionibus constare possit jus patronatus illud esse hereditarium; quilibet hæres pro uno computaretur, & eo mortuo hæreses ipsius, quamvis plures, unam tantum vocem haberent. Quod si duo eodem tempore fundaverint, reservato jure patronatus, singulæ hereditates post eorum obitum pro una duntaxat voce erunt computandæ. Et si una hereditas præsentavit unum, & de alia hereditate unus eundem præsentaverit, tres verò vel quatuor residui alium, præsentatus à prima hereditate instituendus erit: quia habet dimidiam partem vocum, & unam vocem de alia medietate. Si voces sint omnino æquales, locus erit gratificationi: ita Ugolin. de *Episcop. cap. 51. §. 1. num. 8.*

Unde si fundator tres hæreses reliquerit A. B. C. constituent omnino tres voces, sed si C. v. g. hæredem instituerit A. pro tertia parte, M. pro duabus tertijs; hoc casu adveniente casu præsentationis, si A. præsentet unum, B. verò alium, & M. alium, præferetur præsentatus ab A. quia habet quinque uncias cum dimidia; B. verò quatuor; & M. duntaxat duas cum dimidia, ut bene comprobatur Pergr. dicto *consil. 27. num. 13. & seq. volum. 2.* † dicimus posse eos, qui sunt de alio corpore, per additionem unire vocem suam, quamvis in minor numero respectu sui corporis, seu stirpis, cum voce aliorum corporis: ut per eundem num. 16. & seq. Quod tamen pro nunc non transit apud nos hoc dubio. Nam Rota Romana sæpius judicavit minorem partem unius stirpis, pro nihilo reputari; & quod major pars in hoc casu absorbet minorem, ut apud Cavaler. *decis. 519. num. 3.* Lotter. de rebus lib. 2. *quest. 11. num. 135. & 136.*

CAPUT XXXIII

De collatione beneficij per Episcopum proprio, vel resignantis nepoti, vel consanguineo facta. De impetratione beneficij viventis. De Episcopo dicente se contulisse beneficium, quod non contulerat, quomodo puniatur ratione mendacij. Denique an, & quando post primam collationem nullam, aut quæ effectum non fuit sortita, possit Episcopus iterum conferre.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficia Gallia primo impetranti conferenda sunt, Fallit primo in beneficiis consistorialibus, & quæ dicuntur consistorialia, quare sic denominantur, & Fallit

Quaest. & Resol. benefic. Cap. XXXIII. 43

Fallit secundo in collationibus quae sunt coram ordinariis collatoribus, num. 3.

4 Episcopus proprio nepoti, vel consanguineo, beneficium per obitum vacantia conferre potest, & numero 6.

5 Potest Episcopus proprio nepoti personam super beneficio assignare.

7 Non impeditur quis beneficium proprio nepoti resignare.

8 Resignatio si facta sit coram Ordinario, non potest ille beneficium sic resignatum conferre suo nepoti, consanguineo, vel familiari, vel consanguineo resignantis.

9 Fallit in beneficiis jurispatronatus, ex declaratione Sacrae Congregationis.

10 Licet impetrans beneficium viventis reddatur indignus, non tamen ideo collator suo jure conferendi privatur, si ignoranter contulerit.

11 Collator ordinarius dicens se contulisse, cum non contulerit, privatur jure conferendi ob mendacium.

12 Episcopus conferens indigno, privatur jure conferendi; & quomodo id procedat, & num. 13.

14 Episcopus tenetur inquirere super conditione illorum, quibus beneficia confert.

15 Prima Episcopi collatio impedit secundam, & quando id locum habeat.

16 Secundo conferre potest Episcopus, si prima collatio sit facta incapaci, aut non fuerit acceptata, num. 18. Intellige ut num. 17. dummodo res sit integra, & quando dicatur integra. Sed hoc casus audiri debet primus, cui collatio facta est: num. 19. & 20.

Multa alias proponebantur adversus eujusdam beneficii collationem ab Ordinario apud Provinciales factam; quibus ipsam nullam atque invalidam declarandam esse contendebatur.

Et primo quidem, ex eo quod collatio facta fuerat alteri, quam illi qui in petendo beneficio fuerat diligentior.

Secundo, quia collatio per Episcopum facta fuerat nepoti proprio.

Tertio, quod collatio facta fuerat illi, qui beneficium viventis impetraverat.

Quarto, quod Episcopus requisitus declarando, ntrum beneficium illud contulisset: Respondit affirmativè, quamvis tunc collatio facta non fuisset.

Quinto, quod idem collator jam de eodem beneficio, aliam collationem fecerat; & per consequens iteratò conferre non poterat.

1 Quorum oppositionum majorem partem frivolum esse censui. In primis enim, & quamvis in collationibus quae fiunt per summum Pontificem, vel ejus Legatum, attendi debeat (quoad beneficia Galliae) quis sit prior in data, quae attenditur ab hora & die

2 qua cursor accedit ad urbem; & exceptis beneficiis consistorialibus, veluti Episcopatibus & similibus, quae ideo consistorialia nuncupantur, quia in publico consistorio per publicationem & praconizationem expeditur praevia nominatione Regia; quorum non datur expeditio, nisi praevia informatione vitae & morum, praconizatione consistorialiter facta, & aliis similibus; ut dicit additio ad Louet liter. M. n. 10. col. 4. versic. Car les François ont ce privilege; & liter. B. num. 13. Ubi ponit praxim procedendi in provisione beneficiorum consistorialium Galliae.

3 Tamen dum agitur de collatore ordinario, indubitatum est ipsum non teneri beneficia per obitum vacantia conferre primo currenti, vel requirenti;

quia de natura collationis est ut sit libera, gratiosa, & nullo modo coacta, nec ad certas personas restricta & limitata; nisi tamen statuto aut fundatione cautum sit, ut certo personatum generi beneficia debeantur: ut notat Garcias in tract. de benef. part. 5. cap. 7. num. 69. & 70.

Quoad secundam verò oppositionem, Dixi non impediri Episcopum, aut alium collatorem ordinarium quominus beneficia per obitum vacantia proprio nepoti, vel consanguineo conferat: non obstantibus bullis adversus confidentarios per Pium V. & summos Pontifices factis, dummodo digni sint. Quod eadem ratione de reservatione pensionis dicendum est, quam in favorem nepotis, vel consanguinei, Episcopus reservare potest, ut notat Paris. in tract. de confiden. quest. 1. numero 20. Rota decis. 166. numero 4. part. 2. recent. Gratian. discip. forens. cap. 617. num. 8. Ubi dicit iustam causam reservationis pensionis per Episcopum faciendae hanc esse, si sit in favorem nepotis, & ut commodius litteris incumbere valeat.

Dixi, per obitum vacantia, quia licet non impediat quis in favorem affinium, vel consanguineorum, beneficia resignare; dummodo resignatio non fuerit facta in fraudem, veluti ut facilius committeretur homicidium: ut docet Navar. in manuali cap. 23. numero 107. & post eum Paris. de resignat. lib. 4. cap. 8. num. 6. Tamen hoc procedit, quando resignatio fit coram summo Pontifice, quae valida est, etiamsi fiat in favorem nepotis, vel consanguinei: dummodo tamen in impetratione exprimat gradus consanguinitatis, vel affinitatis; ut notat addit. ad Paris. dicto lib. 4. quest. 6. n. 6. Nam coram Ordinario non valet resignatio, etiam pure & simpliciter facta, si Episcopus beneficium sic resignatum contulerit filiis consanguineis, affinibus vel familiaribus propriis, vel etiam ipsius resignantis; quod prudenter statutum est per sel. record. Pium V. constit. 58. etiamsi id fiat multiplicatis per circuitum resignationibus: & graves constitutae poenae adversus contravenientes, ut notat Paris. in d. tract. de resignat. lib. 5. quest. 7. num. 188. & seq.

Dicta verò Pij V. constitutio, ultra quod inferitur in bullario, refertur etiam ad longum apud Quarant. in summa bullar. in verbo Beneficiorum resignatio, fol. mihi 112. & apud Scott. in selectis summi Pontific. constitut. Epist. 101. theorem. 251.

1 Illa tamen prohibitio admittendi resignationes, & providendi consanguineos, non habet locum in beneficiis jurispatronatus; quae non comprehendi in §. ceterum, in d. constitutione Pij V. declaravit Sacra Congregatio, teste Quaranta loc. citat. versic. ad majorem. Plura de dicta constitutione tradunt DD. per Baubolan citati de jure Ecclesiast. univers. lib. 3. cap. 15. numero 112. & in decis. Apostolicis, ap. 61. num. 13. Filliuc. tract. 45. cap. 8. num. 28. & 29.

Ad tertiam quaestionem responsum fuit, quod licet impetrans beneficium viventis; reddatur ipso jure indignus, cap. 1. de concess. prae. Rebuff. in prax. tit. de reprob. benef. viventis impetr. num. 13. & 18. DD. in d. c. 1. de concess. prae. Tamen collator non privatur suo jure conferendi, nisi dolose, & scienter talem collationem fecerit. Rebuff. loc. citat. num. 21. Intelligendo tamen de collatore ordinario, non summo Pontifice poterit illud beneficium eidem conferre, si hoc illi exprimat. Rebuff. ibidem, numero 22. Selu. de benef. part. 3. dicta quest. 47.

Ad quartam respondetur, quod si Episcopus aut alius collator declaraverit se beneficium contulisse, quod tamen nondum erat collatum: ratione talis

D 4 mendacij

mendacij, privatur jure conferendi; quia per mendacium perditur privilegium: & ita saltem in Gallia judicabitur, prout sic judicatum fuisse, testatur Rebuff. in concord. tit. de collat. §. si quis verò, in verbo, disposuerit, versic. ultimo si collator.

- 12 Ad quintam oppositionem responsum fuit, duas hic pugnare regulas generales, quarum altera vult, quod si Episcopus indigno beneficium contulerit, privetur pro illa vice jure conferendi: per text. in cap. cum in cunctis 7. §. clerici sanè, de electione.
- 13 Quod tamen procedit in quatuor casibus ibidem expressis, nempe si collatio facta fuerit illi, qui patiebatur defectum in natalibus, vel in ætate, scientia vel moribus: ut notavit Abbas in d. §. clerici, num. 6. dictamque regulam approbavit Rota apud Mantu.
- 14 decif. 158. numero 1. & 2. dicens Quod Episcopum non posse prætereignere ignorantiam conditionis illius, cui beneficium contulit; cum teneatur se informare & inquirere de vita & moribus illius: quod etiam tradit Barbosa in dicto §. clerici, num. 37. Variatio enim in personis Ecclesiasticis maxime est vitanda. Clement. unica in princip. de renunciat. Quod etiam collatio impedit secundam, quando utraque sit ab eodem Ordinario, & eodem jure; nam si secunda collatio fieret alio medio quam prima; ut si primam collator fecisset jure ordinario, secundam verò coactè, veluti in vim mandati Apostolici de conferendo; vel in Gallia, in vim gradus & nominationis, ratione beneficiorum quæ Graduatis aut nominatis conferre tenetur, posset secundam collationem facere, non obstante prima: ut notavit addit. ad Louet litt. P. n. 25. circa finem versic. les collations ordinaires. Quia prima collatio facta fuit jure ordinario, secunda, Pontifice vel lege cogente: ut dicit Selua dicta quest. 47. & ibi additio marginalis post Rebuff. in tract. nominat. quest. 17. num. 8. juncto num. 59.
- 16 Alia regula proponitur in contrarium, nempe quod si Episcopus nulliter beneficium contulerit, potest nihilominus idem beneficium iterum conferre, quamvis ille cui primo contulit non sit capax: juxta tradita per Castrenf. consil. 365. num. 2. part. 1. quia non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum, cap. non præstat, de reg. jur. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 15. §. 2. num. 7.
- 17 Quæ regula procedit, dummodo res sit integra, id est, nisi per lapsum temporis collator ordinarius fuerit exclusus, vel per appellationem interpositam ad superiorem, aut per collationem sedis Apostolicæ; ex his enim impediretur potestas ordinarij collatoris, ut declarat Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 21. num. 73.
- 18 Unde si beneficium collatum fuerit alicui, qui non accepit, poterit Ordinarius alteri conferre; quia stante non acceptatione, res dicitur integra, & beneficium alteri conferri potest, ex decif. Verali 231. part. 1. & decif. 59. num. 2. part. 2. Covar. lib. 2. variar. resolut. cap. 16. num. 3. & 4.
- 19 Hæ duæ regulæ sic concordantur, ut prima locum habeat, si prior collatio fuerit facta indigno, secus si fuerit facta incapaci: nam primo casu amittit potestatem conferendi, si indignitas sit una ex dictis quatuor supra deductis; secunda verò regula procedit in collatione facta incapaci, aut non acceptanti, vel si aliis modis sit invalida, ut explicat Castrenf. consil. 365. num. 2. p. 1. Unde si Episcopus beneficium contulerit, spreto patrono; vel ad præsentationem illius qui non poterat præsentare, non impeditur postea idem beneficium, eidem aut alteri conferre, Selu. dicta quest. 47. n. 2. part. 3. Quod tamen intelligendum est, ut casu quo collatio secundam

da fiat alteri, quàm ei cui primo beneficium collatum fuerat; fiat audito prius & consentiente, aut condemnato eo cui prius beneficium collatum erat; alioquin secunda collatio nulla erit, ut notatur in Codic. Fabrian. lib. 1. tit. 3. definit. 51.

Et sic apparet resolutio propositæ quæstionis ex appellatione facti; nam si prima collatio contineret defectum ex indignitate personæ, non poterit amplius conferre: si verò ex illius incapacitate, aut aliis modis, de quibus supra, poterit Episcopus iterum facere collationem, juxta distinctionem Castrensis supra allegatam, cui accedunt tradita per addit. ad Louet dicta litt. P. num. 25. in fin. Quia tradita ibi de patrono indignum vel incapacem præsentante, locum etiam habent in collatore, ex identitate rationis.

CAPUT XXXIV.

De Sententia suspensionis, cum condemnatione ad poenam pecuniariam per Episcopum lata contra Theologum, qui dum publicè verbum Dei prædicaret, propositionem hæreticam vel de hæresi suspectam pronuntiavit.

SUMMARIUM.

- 1 Non datur appellatio à sententia, per quam quis declaratur hæreticus.
- 2 Intellige ut procedat respectu judicis à quo, sed tamen superior non impeditur appellationem admittere, & inhibitiones decernere.
- 3 Appellatio datur à sententia declaratoria hæresis, si alibi iusta & legitima causa appellandi.
- 4 Poena hæresis ultra corporalem, est confiscatio bonorum, & privatio beneficiorum ipsius jure.
- 5 De essentia hæresis est obstinatio, & pertinacia.
- 6 In quo consistat pertinacia requisita ad hoc, ut quis declaretur hæreticus.
- 7 Proferens propositionem ambiguum, in dubio præsumitur hæreticus, si alioquin sit bonæ famæ.
- 8 A declaratione poenæ suspensionis datur appellatio quoad effectum devolutivum.
- 9 A suspensione à divinis officiis si fuerit appellatum, non suspenditur executio: secus si appellatum fuerit à suspensione à beneficiis; tunc enim datur appellatio etiam quoad effectum suspensivum.
- 10 Episcopus vel alius iudex, non obstante sententia suspensionis per eum lata, potest concedere aliquid tempus ei qui suspensus est licentiam celebrandi.
- 11 Licitum est appellare ad Metropolitanum, in casibus in quibus Episcopi procedunt vigore Concilij, tanquam sedis Apostolicæ delegati.

Cum quidam vir pius simul & eruditus, possidens præbendam Theologalem, proposuisset in publica prædicatione quandam assertionem ab Ecclesia Catholica damnatam; fuit per Episcopum declaratus convictus de hæresi, & ad poenam centum librarum condemnatus; necnon à prædicationis exercitio ad triennium suspensus; à qua sententia appellavit, & de illius appellationis validitate & effectibus